

ADATOK DÉL-DUNÁNTÚL NÉHÁNY KISEBB VIZE ALGAVEGETÁCIÓJÁNAK ISMERETÉHEZ

UHERKOVICH GÁBOR

Bevezető

A Dráván 1966–67-ben (UHERKOVICH 1969), majd 1972–74-ben (UHERKOVICH 1979, 1980, 1981, 1984) végzett hidrobiológiai-algológiai vizsgálataim publikálásakor a folyó mellékvizei közül csak a nagy vízhozamú Murát vettem figyelembe, mint amely érdemlegesebben befolyásolja a Dráva lebegtetett mikrovegetációjának alakulását. Nem publikáltam viszont a folyó néhány kisebb mellékvizéről nyert algológiai adataimat, noha ezek az adatok hazánk algavegetációja behatóbb megismeréséhez ugyancsak hasznosak lehetnek. Ezért kerítek most sort a Dráva mellékvizei közül a *Rinya-patak* algáira vonatkozó adatok közlésére.

A *Karasica-patak* Baranya viszonylag nagyobb vízfolyása, amely délszláv területen ömlik a Dunába. Jelen tanulmányban ebből a vízből is hozok algaelfordulási adatokat.

A Kaposvártól északra létesült, horgászási-üdülési célokat szolgáló *Deseda-tározótó* és e tó *táppatakjairól* is hoz ez a tanulmány adatokat, valamint a *Gyékényes* közelében lévő *kavicsbánya-tó* algáiról, ugyancsak abból a megfontolásból, hogy ezek az adatok hasznosan épülhetnek be a hazai algavegetáció gazdagabb dokumentációval alátámasztott megismerésébe.

Az említett vizek egyikéről sem jelentek meg eddig algológiai adatok. Miután itt különböző típusú vizekről van szó, a közölt adatok – szerényebb terjedelmük ellenére – egyben tipológiai értékűek is. A *Deseda* esetében pedig – ahol idővel remélhetőleg részletesebb limnológiai-algológiai feldolgozásra is sor fog kerülni a tó üdülővíz jellege miatt – a most közölt adatoknak bizonyos mértékig bázis-jellege is lehet.

A vizsgált vizek rövid jellemzése

A következő rövid áttekintés fiziográfiai-hidrológiai adatainak forrásai a vonatkozó hazai publikációk (FAZEKAS 1973, PUSKÁS 1961, STELCZER 1962, 1964), míg a vízkémiai adatok a Dél-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség Mérőállomásának adat-tárából származnak. Az adatokat rendelkezésemre bocsátó KOVÁCS Árpád igazgatóhelyettes úrnak kollegiális segítségéért őszinte hálával tartozom.

A *Rinya-patak* a Dráva folyóinak balparti mellékvize. Babócsa községtől délre ömlik a Drávába. Hossza 76,4 km, jórészt dombvidéki vízgyűjtőjének kiterjedése 921,3 km². 170 m t. sz. f. magasságban ered és 108 m t. sz. f. magasságban ömlik a Drávába. Vízhozama átlagosan (KÖQ) 4,5 m³/sec körüli. A vízfolyásból a babócsai vízmércénél mérve 1970–79. közötti időszakból havi gyakorisággal állnak rendelkezésre adatok. A pH értékei 7,2 és 8,3 között ingadoznak, zömmel 7,8 és 8,0 közöttiek. A vezetőképesség (μS) 230 és 675 közöttinek adódott, többnyire 400 és 500 közötti. A BOI₅ mg/l szélső értékei 1,5 és 8,3, többnyire 4,0 és 5,5 közöttiek.

A *Karasica-patak* a Keleti-Mecsek és az ahhoz délen csatlakozó dombvidék vizeit gyűjti össze nagyjából É-D-i irányú futásában, majd K-re fordulva a délszláv baranyai háromszög É-i szegélyének vizeit is felvéve Batina mellett ömlik a Dunába. Teljes hossza 86,6 km. Vízgyűjtőjének területe 940,8 km², ebből hazánk területén kívülre 173,7 km² esik. 220 m t. sz. f. magasságban ered és 85 m t. sz. f. magasságban ömlik a Dunába. Vízhozama Magyarország határánál átlagosan (KÖQ) 1,6 m³/sec körüli. A vízfolyásról a villányi vízmércénél havi gyakorisággal mérve 1970 és 1979 közötti időszakból vannak vízkémiai adatok. A pH szélső értékei 7,7–8,6, zömmel 8 és 8,3 közöttiek. A vezetőképesség (μS) 430 és 810 között változik, leggyakrabban 560 és 660 közötti. A BOI₅ mg/l szélső értékei 1,2 és 11,4, leggyakrabban 4,5 és 8 közöttiek. (Mindhárom értékcsoportban a Rinya értékeinél magasabb értékek adódnak.)

A *Deseda-tározótó* a Balatontól délre elterülő dombvidékről É-D-i irányba lefutó két táppatakából kapja vizét. A tározótó északon Y formájú, a tó nyugati ágába a kisebb vízhozamú Magyaregresi-patak, vagy más néven Vargabonyi vízfolyás, míg nyugati ágába a valamivel nagyobb vízhozamú *Deseda-patak* ömlik. A tározótó túlfolyó vize *Deseda-patak* néven a Kaposba tart. A tározótó vízgyűjtője hozzávetőlegesen 175 km². A tározótavat 1976-ban létesítették, üzemkezdete 1977-ben volt. Teljes duzzasztásnál a tó 245 ha felületű, térfogata 8,2 millió m³. Csökkentett vízfelülete 218 ha, ilyenkor 6,5 millió m³ térfogatú. Átlagos vízmélysége teljes duzzasztáskor 3,35 m, csökkentett duzzasztásnál 2,98 m. A tóból 1976 és 1979 között évszaki gyakorisággal a zsilipfolyónál

vett minták alapján a következő jellemző adatok adódnak = pH 7,6–8,5, vezetőképessége 420–692 (μS), BOI_5 4,1–30 mg/l, klorofill-a 12,3–500 mg/m³, összes P 0,08–0,78 mg/l, összes N 0,9–2,61 mg/l. A legmagasabb trofitási szintre utaló értékek természetesen a tározótó feltöltési időszakában jelentkeztek, amikor is a medencében található szerves maradványok még intenzív lebontódásban voltak.

A gyékényesi kavicsbánya-tó egy még művelés alatt álló, majd a művelést fokozatosan csökkentő kavicsbánya mélyületében összegyűlt vízből keletkezett. A tó legmélyebb pontja 12,9 m. A tóból 1978. III. 31-én vízkémiai elemzés céljaira 26 vízmintát vettek a felszín különböző pontjairól, másrészt az É-i és D-i tórész, valamint a tóközép különböző mélységeiből, egészen a fenékiig. A pH értékei az egyes mintavételi pontokon 8,1–8,6, a vezetőképesség értékei 300–360 (μS) közöttiek voltak. A BOI_5 az egyes mintákban 3,3 és 7,1 mg/l közöttinek adódott, a minták többségében 3,6 és 4,0 közötti volt. A klorofill-a mennyisége az egyes mintákban 0,76 és 3,40 mg/m³ között ingadozott, a minták többségében 1,10 és 1,50 mg/m³ közötti volt. Az összes P mennyisége az egyes mintákban 0,17 és 0,70 mg/l között ingadozott, többségében 0,25 és 0,35 mg/l közöttinek adódott. Az összes N mennyisége 0,31 és 1,83 mg/l közötti, a minták többségében 0,25 és 0,40 mg/l közötti volt.

A fentiekben az egyes vizekről közölt BOI_5 és klorofill-a értékek egybevetéséből közvetlenül leolvashatók a vizek trofitási szintjei közötti különbségek. De az összes N és P adatai is hozzásegítenek a vizek ökológiai besorolásához.

A vizsgált vízminták algaegyütteseinek dominancia-viszonyai

A dominancia-viszonyok rövid bemutatása némi betekintést nyújthat a szakember számára az adott alga-együttest kialakító ökológiai viszonyokba. A következőkben D-vel az illető algataxon határozott domináns jelenlétét, SD-vel a szubdomináns jelenlétét jelezzük. Az igen kis egyedszámú jelenléttel szemben a némileg gyakoribb jelenléteket N-vel jelöljük.

Rinya-patak Babócsánál, 1972. február 28-án. – D = *Microcystis aeruginosa*, SD = *Oscillatoria limosa*, *Cymatopleura solea*, N = *Synura uvella*, *Asterionella formosa*, *Nitzschia acicularis*, N. *Linearis*, *Synedra acus*, *Scenedesmus opoliensis*.

Rinya-patak Babócsánál, 1973. március 12. – SD = *Oscillatoria limosa*, *Synura uvella*, *Eudorina elegans*, N = *Microcystis aeruginosa*, *Cymatopleura solea*, *Synedra ulna*, *Pediastrum boryanum*. (Ekkor egy algataxon sem alakított ki határozott dominanciát.)

Karaska-patak Villányánál, 1973. március 12-én. – SD = *Euglena caudata*, *Synura uvella*, *Stephanodiscus hantzschii*, N = *Euglena* sp. (*E. proxima*?), *Cyclotella* spp., *Diatoma elongatum*, *Fragilaria capucina*,

Nitzschia palea, *N. sigmaidea*, *Synedra acus*, *S. nana*, *Eudorina elegans*.

Deseda-tározótó és táppatakjai, 1977. március hó 29. – Keleti ágának táppatakjai Somogyaszalónál: D = *Navicula viridula*, SD = *Navicula cryptocephala*, *Surirella ovata*, N = *Nitzschia palea*, *Gyrosigma kuetzingii*. – Nyugati ágának táppatakjai Magyarregsnél: D = *Nitzschia palea*, SD = *Navicula viridula*, *N. cryptocephala*, N = *Oscillatoria limosa*, *Gyrosigma kuetzingii*, *Nitzschia acicularis*, *N. linearis*. – A tározótó a toponári elfolyónál: SD = *Aphanizomenon flos-aquae*, *Dinobryon divergens*, N = *Trachelomonas volvocina*, *Synedra acus*.

Kavicsbánya-tó Gyékényesnél, 1973. május hó 14. – D = *Oscillatoria limosa*, SD = *Dinobryon cylindricum*, N = *Ceratium hirundinella* f. *robustum*, *Synedra nana*.

Az észlelt algataxonok rendszertani felsorolása

Az egyes vízmintákból meghatározott algataxonokat a nagyobb rendszertani egységeken belül alfabetikus sorrendben hoztuk a listánkban. A lelőhelyeket a nevek után a következő rövidítések jelzik = Deseda-tározótó 1977. III. 29., nyugati ágának táppatakjai: D₁, keleti ágának táppatakjai: D₂, a tó elfolyó vize a duzzasztógátnál: D₃; Karaska-patak Villányánál 1973. III. 12.: K; Rinya-patak Babócsánál 1972. II. 28.: R₁, 1973. III. 12.: R₂; Kavicsbánya-tó Gyékényesnél 1973. V. 17.: Gy.

CYANOPHYTA

Aphanizomenon flos-aquae (L.) RALFS – D₃
Chroococcus limneticus LEMM. – R₁
Ch. minutus (KÜTZ.) NAEG. – R₁
Dactylococcopsis raphidioides HANSG. – R₁
Lyngbya limnetica LEMM. – D₁
Lyngbya sp. (*L. aestuari* [METT.] LIEBM.) – R₂
Microcystis aeruginosa KÜTZ. – K, R₁, R₂
M. ichthyolabe KÜTZ. – R₁
Oscillatoria limosa KÜTZ. – D₁, D₃, K, R₂, Gy
O. putrida SCHMIDLE – R₂
O. tenuis AGH. – D₂, D₃, R₁
O. tenuis var. *tergestina* (KÜTZ.) RABENH. – K
Siphononema polonicum (RACIB.) GEITLER – R₂

EUGLENOPHYTA

Euglena caudata HÜBNER – K, D₁
Euglena sp. (*E. proxima* HÜBNER?) – K
Euglena sp. – R₁
Lepocinclis subsalina FRITSCH – K
L. texta (DUJ.) HÜBNER – R₁
Petalomonas ventritracta SKUJA – D₃
Phacus orbicularis HÜBNER – D₁
Ph. pyrum (EHRENB.) STEIN – R₁
Trachelomonas hispida (PERTY) STEIN – D₃
T. scabra PLAYF. – R₁
T. volvocina EHRENB. – D₃, R₁

PYRRHOPHYTA

- Ceratium hirundinella* (O. F. MÜLL.) BERGH typ (f.)
robustum (AMBERG) BACHMANN – Gy
Cryptomonas erosa EHRENB. – K
C. ovata EHRENB. – K, R₂
C. parapyrenoidifera SKUJA – D₃
C. rostratiformis SKUJA – D₃
Cryptomonas sp. (*C. caudata* SCHILL. ?) – D₃
Gymnodinium sp. – D₃
Peridinium cinctum (O. F. MÜLL.) EHRENB. – Gy

CHRYSTOPHYTA Chrysophyceae Xanthophyceae

- Anthophysa vegetans* (O. F. MÜLL.) STEIN – R₂
Chrysochromulina parva LACKEY – D₃
Dinobryon cylindricum IMHOF – R₂, Gy
D. divergens IMHOF – D₃, R₁, R₂, Gy
D. sertularia EHRENB. – D₃, K, R₂
Synura uvella EHRENB. – D₃, K, R₁, R₂
Tribonema vermichloris Ettl – D₃

CHRYSTOPHYTA Bacillariophyceae

- Achnanthes* sp. – K
Amphora ovalis KÜTZ. – D₁, K
Asterionella formosa HASS. – K, R₁, R₂
Caloneis amphisbaena (BORY) CLEVE – K
Cocconeis pediculus EHRENB. – R₁
C. placentula EHRENB. – R₂
Cyclotella sp. – K, R₂
Cymatopleura elliptica (BRÉB.) W. SMITH – R₂
C. solea (BRÉB.) W. SMITH – D₃, K, R₁, R₂
Cymbella affinis KÜTZ. – R₁
C. ehrenbergii KÜTZ. – R₁, R₂
C. prostrata (BERKELEY) CLEVE – D₃, R₁
Diatoma elongatum (LYNGB.) AGH. – D₃, K, R₂
Epithemia sorex, KÜTZ. – R₁
Eunotia pestinalis (KÜTZ.) RABENH. – D₂
Fragilaria capucina DESM. – D₂, D₃, K
F. construens (EHRENB.) GRUN. – D₃
F. crotonensis KITT – D₁, D₃, R₂
F. intermedia GRUN. – K
Gomphonema acuminatum EHRENB. – D₃
G. longiceps EHRENB. var. *subclavatum* GRUN. – D₂
G. olivaceum (LYNGB.) KÜTZ. – D₃
G. parvulum (KÜTZ.) GRUN. var. *micropus* (KÜTZ.)
 CLEVE – D₃, R₂
Gyrosigma kuetzingii (GRUN.) CLEVE – D₁, D₂, D₃, K, Gy
G. scalproides (RABENH.) CLEVE – D₂, K, R₁
Hantzschia amphioxys (EHRENB.) GRUN. – D₃
Melosira granulata (EHRENB.) RALFS – R₁
M. granulata var. *angustissima* (O. MÜLL.) HUST. – R₁, R₂
M. granulata var. *angustissima* f. *spiralis* O. MÜLL. – K, R₂
M. varians AGH. – D₂, R₂
Meridion circulare AGH. – D₂, R₂
Navicula cryptocephala KÜTZ. – D₁, D₂, D₃, K, R₁
N. cryptocephala var. *veneta* (KÜTZ.) GRUN.
N. cuspidata KÜTZ. – D₃, R₁, R₂
N. cuspidata var. *ambigua* (EHRENB.) CLEVE – R₂

- N. gracilis* EHRENB. forma – D₁
N. menisculus SCHUMANN – D₁
N. placentula (EHRENB.) GRUN. – D₁
N. placentula f. *latiuscula* (GRUN.) MEISTER – R₁
N. rhynchocephala KÜTZ. – D₁, K
N. viridula KÜTZ. – D₁, D₂, D₃, K, R₂
Neidium productum (W. SMITH) CLEVE – R₁
Nitzschia acicularis W. SMITH – D₁, D₂, D₃, K, R₁, R₂, Gy
N. ignorata KRASSKE – D₃
N. linearis W. SMITH – D₁, D₂, D₃, K, R₁, R₂
N. palea (KÜTZ.) W. SMITH – D₁, D₂, D₃, K, R₁, R₂, Gy
N. recta HANTZSCH – D₃
N. sigmoidea (EHRENB.) W. SMITH – D₁, K, R₁
N. sublinearis HUST. – D₃, R₁
N. vermicularis (KÜTZ.) GRUN. – Gy
Pinnularia gibba EHRENB. – D₃
Rhoicosphenia curvata (KÜTZ.) GRUN. – D₃
Rhopalodia paralella (GRUN.) O. MÜLL. – Gy
Stephanodiscus hantzschii GRUN. – K, R₁
Suirella linearis W. SMITH – Gy
S. ovata KÜTZ. – D₁, D₂, D₃, K, R₁, R₂
S. ovata var. *pinnata* (W. SMITH) HUST. – K
S. robusta EHRENB. – R₂
Synedra acus KÜTZ. – D₃, K, R₁, R₂, Gy
S. affinis KÜTZ. (= *S. tabulata* [AGH.] KÜTZ.) – D₂
S. capitata EHRENB. – R₂
S. nana MEIST. – K, Gy
S. parasitica (W. SMITH) HUST. var. *subconstricta*
 GRUN. – R₂
S. ulna (NITZSCH) EHRENB. – D₃, K, R₁, R₂
S. ulna var. *aequalis* (KÜTZ.) HUST. – D₁, D₂
S. ulna var. *impressa* HUST. – R₁
S. ulna var. *oxyrhynechus* (KÜTZ.) VAN HEURCK
S. ulna var. *spathulifera* GRUN. – R₁

CHLOROPHYTA Chlorophyceae

- Actinastrum hantzschii* LAGERH. – K
Ankistrodesmus angustus BERN. – K
A. longissimus (LEMM.) WILLE var. *acicularis*
 (CHOD.) BRUNNTH. – K, R₂
Botryococcus braunii (NAEG.) BRUNNTH. – K, R₁
Coleastrum reticulatum (DANG.) SENN – R₂
Crucigenia apiculata (LEMM.) SCHMIDLE – R₁
Dictyosphaerium pulchellum WOOD – R₁
Eudorina elegans EHRENB. – K, R₁, R₂
Kirchneriella lunaris (KIRCHN.) – R₁
Pandorina morum (O. F. MÜLL.) BORY – R₁
Pediastrum boryanum (TURP.) MENEGH. – D₃, K, R₁, R₂
P. duplex MEYEN – D₁, D₂, R₁
P. duplex var. *subgranulatum* RACIB. – R₁
P. integrum NAEG. – R₂
P. simplex MEYEN – R₂
P. simplex var. *radians* LEMM. – R₁
Scenedesmus armatus CHOD. – R₁
S. armatus var. *boglariensis* HORTOB. – R₁
S. bicaudatus DEDUSS. – R₁
S. denticulatus LAGERH. – R₁
S. denticulatus var. *linearis* LAGERH. – R₁

- S. ecornis* (RALFS) CHOD. – R₁
S. ecornis var. *disciformis* CHOD. – R₁
S. opoliensis P. RICHTER – D₃, R₁, R₂
S. opoliensis f. *granulatus* HORTOB. – R₁
S. protuberans FRITSCH – R₁
S. quadricauda (TURP.) BRÉB. – D₃, R₁, R₂
S. regularis SWIRENKO – R₁
S. spinosus CHOD.

Scenedesmus sp. (nova sp.?) – Négysejtű cönóbiu-
mók. Sejtméret: 7,5–9,5x4,2–4,8 µm. A szélső sejtek
pólusain rövid tuskék. A belső sejtek pólusain dudor vagy
fogszerű túske. A sejtek oldalán és néha a szélső sejtek
kontúroidalán is egymás közt egyenlő méretű kis dudorok,
nagyobb granulomok szabályos sora. Formális leírására
a nem kielégítő számú megfigyelés miatt nem kerülhetett
sor. – R₁

Tetradesmus wisconsinensis G. M. SMITH f. *sibirica*
(PRINTZ) FOTT ET KOMÁREK – R₁

CHLOROPHYTA Conjugatophyceae

- Closterium aciculare* T. WEST – R₁
Mougeotia sp. – R₁, Gy
Spirogyra sp. (= *S. corrugata* TRANSEAU ?) – D₃
Spirogyra sp. – D₃, K, R₁, R₂, Gy
Staurastrum paradoxum MEYEN – R₁

RHODOPHYTA

- Chantransia* sp. (= *Ch. chalybea* [LYNGB.] FRIES ?) – K
Összefoglalás

A munka Dél-Dunántúl néhány kisebb felszíni vízből
(Deseda-tározótó és két táppatakja, Karasica-patak, Ri-
nya-patak, a gyékényesi kavicsbánya-tó) hoz algaelő-
fordulási adatokat, amely vizekből eddig ilyen jellegű
közlések nem voltak. E vizek rövid általános limnoló-
giai-vízkémiai jellemzésén túl a 70-es években vett víz-
minták algataxonómiai feldolgozása nyomán 144 alga-
taxonról közlünk itt algaelőfordulási adatokat. Miként az
felszíni vizeinkben általános, a vizsgált algaegyüttesek-
ben a kovamoszatok vannak a legnagyobb fajszámmal
(68) képviselve, s utána a zöldmoszatok osztálya ta-
xonozsága (31) következik. A vizsgált élőhelyek közül a
leggazdagabb fajszám a Rinyából adódott (86 algata-
xon), de figyelemre méltó a Deseda-rendszer alga-
együttesének diverzitása is (57 algataxon). Termé-
szetesen több vízminta feldolgozása után e vizek alga-
vegetációjáról jóval árnyaltabb kép bontakozna ki.

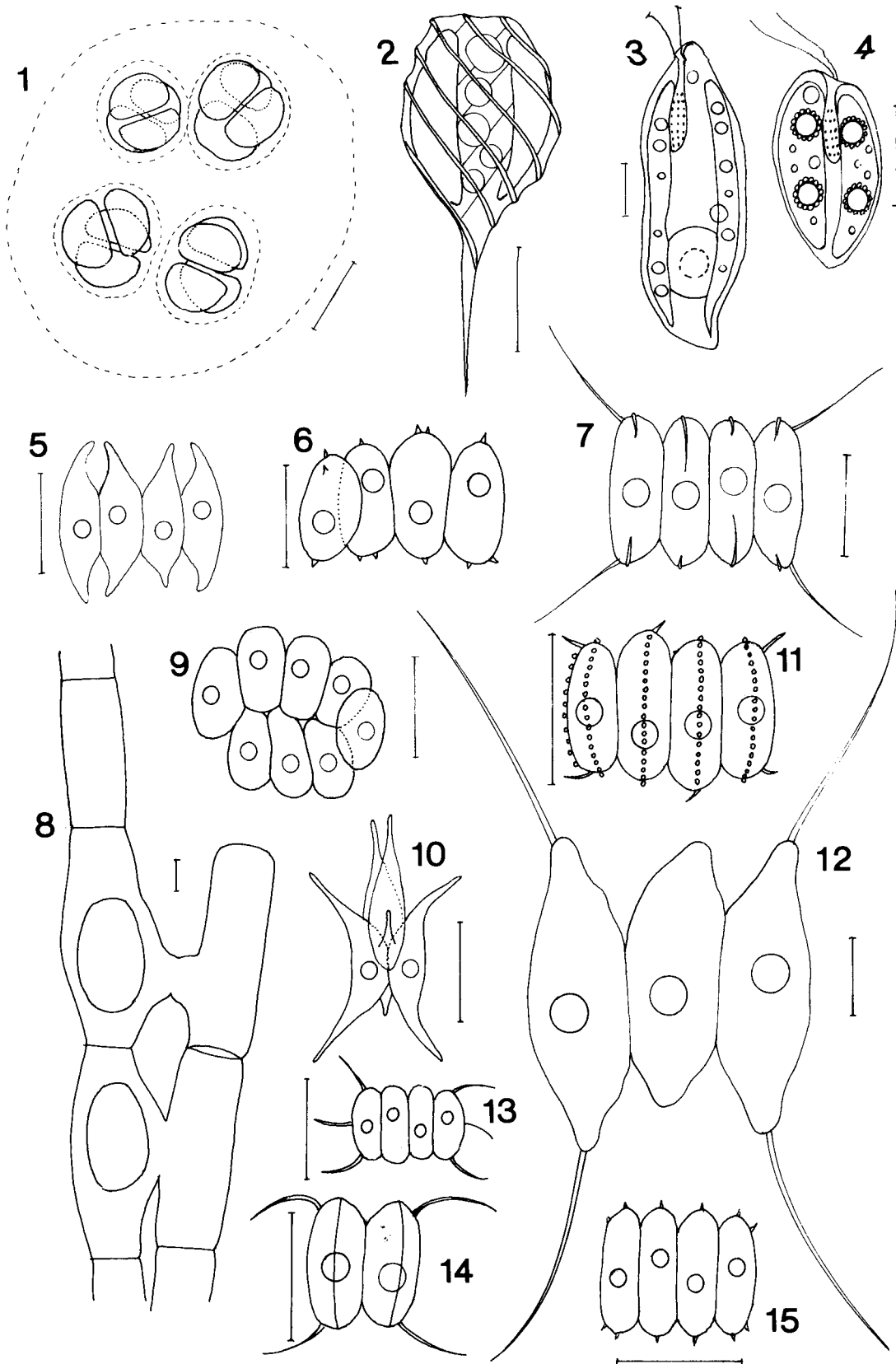
Az egyes vízmintákban a nagyobb egységemben
(dominánsan, szubdominánsan) jelenlévő taxonokkal
az illető algaegyütteseket kívántuk – legalább hozzáve-
tőlegesen – jellemezni. Ez a, nyilván csak provizórikus-
nak tekinthető jellemzés a produkció, illetve a trofitás
szintjére utaló vízkémiai adatokkal együtt bizonyos öko-
lógiai és tipológiai támpontokat nyújt a vizsgált vizek
megítéléséhez, amely támpontok a későbbi vizsgálatok
esetén ezen vizek állapotváltozása trendjének megíté-
léséhez segítséget nyújthatnak.

IRODALOM

- Fazekas, I. (red.) (1973): Alapadatok a vízminőséggyógyász-
dásához. – OVH Vízkészletgazd. Közp. (Budapest), pp. 390.
Puskás, T. (red.) (1961): Adatgyűjtemény Magyarország fel-
színi vizeiről. – VITUKI (Budapest), pp. 200.
Stelczer, K. (ed.) (1962): Magyarország hidrológiai atlasza.
I. 9. A magyarországi Duna-szakasz és kisebb mellékvizei.
– VITUKI (Budapest), pp. 268.
Stelczer, K. (ed.) (1964): Magyarország hidrológiai atlasza.
I. 10. A Dráva. – VITUKI (Budapest), pp. 114.
Uherkovich, G. (1969): Über die quantitativen Verhältnisse
des Phytosestons der Donau, Drau und Theiss. – Acta.
Bot. Acad. Sci. Hung., 15: 183–200.
Uherkovich, G. (1979): A Dráva magyarországi szakaszának
algavegetációjáról. – Janus Pannonius Múz. Évk. 23: 7–23.
Uherkovich, G. (1980): Die wichtigsten Züge der quantitati-
ven und qualitativen Zusammensetzung des Potamophy-
toplanktons der Drau (Dráva) in Ungarn. – Limnologica
(Berlin), 12: 15–22.
Uherkovich, G. (1981): A Dráva potamofitoplanktonja
mennyiségi viszonyairól. – Janus Pannonius Múz. Évk.,
25: 7–19.
Uherkovich, G. (1984): Gemeinsame und abweichende limno-
logische Charakteristika der größeren Flüsse des Karpaten-
beckens. – 24. Arbeitstag. IAD (Szentendre), p. 137–140.

Táblamagyarázat (Tafelerklärung)

1. *Chroococcus limneticus* LEMM. – 2. *Phacus pyrum*
(EHRENB.) STEIN – 3. *Cryptomonas rostratiformis*
SKUJA – 4. *Cryptomonas parapyrenoidifera* SKUJA –
5. *Scenedesmus regularis* SWIRENKO – 6. *Scenedes-
mus denticulatus* (RALFS) CHOD. (Sajátos morfotípus.
– Eigenartiger Morphotyp.) – 7. *Scenedesmus armatus*
CHOD. – 8. *Spirogyra* sp. (= *S. corrugata* TRANSEAU
?) – 9. *Scenedesmus ecornis* (RALFS) CHOD. var.
disciformis CHOD. – 10. *Tetradesmus wisconsinensis*
G. M. SMITH f. *sibirica* (PRINTZ) FOTT et KOMÁREK
– 11. *Scenedesmus* sp. (nova sp. ?), l. a szöveget; s.
im Text. – 12. *Scenedesmus protuberans* FRITSCH
forma (forma „maximus”) (teratóma; Teratom.) – 13.
Scenedesmus spinosus CHOD. – 14. *Scenedesmus*
armatus CHOD. var. *boglariensis* HORTOB. – 15. *Sce-
nedesmus denticulatus* LAGERH. var. *linearis* HANSG.

GÁBOR UHERKOVICH: DATA TO THE ALGAL VEGETATION OF SOME SMALL WATERS OF SOUTHERN TRANSDANUBIA, HUNGARY

Resume

The paper contains occurrence data of algae from the waters as it follow: Deseda reservoir and two of its feeding waters laying north to Kaposvár, the Karasica river flowing into Danube, the Rinya river flowing into the Drava river, and pools of gravel-excavations nearby Gyékényes, respectively. The water chemistry of these collecting sites are charaterized

briefly. Important features of the studied algal communities are presented by the analysis of dominance.

The taxonomical list comprises data of 144 algal taxa, among others of 68 diatoms and 31 green algae. One of the green algae probably is novelty, but its formal description cannot be given due to the lack of sufficient observation.

GÁBOR UHERKOVICH: BEITRÄGE ZUR KENNTNIS DER ALGENVEGETATION VON EINIGEN KLEINEREN GEWÄSSERN DES SÜDLICHEN TRANSDANUBIENS, UNGARN

Zusammenfassung

In der Arbeit sind Vorkommnisdaten über Algen aus dem nördlich von der Stadt Kaposvár liegenden Stausee Deseda und seinen beiden Zuflüssen, ferner aus dem in die Donau mündenden Karasica-Bach und in die Drau mündenden Rinya-Bach, schließlich aus einem Baggersee neben der Ortschaft Gyékényes zusammengefaßt. Diese Gewässer werden kurz auch wasserchemisch charakterisiert. Auch werden durch kurze Analysen der Dominanzverhältnisse die wich-

tigsten Züge der untersuchten Algengemeinschaften angedeutet.

Die Auflistung der vorgefundenen Algen enthält Angaben über 144 Taxa, darunter über 68 Kieselalgen- und 31 Chlorophyceen-Taxa. Ein *Scenedesmus*-Taxon scheint ein Novum zu sein, doch wurde von einer formalen Beschreibung und Benennung abgesehen, da nach meiner Meinung das Beobachtungsmaterial vorläufig nicht ausreichte.